

Spotvogel

Struweelbroeders is de verzamelnaam voor zangvogels die broeden in een gevarieerd landschap met struwelen. In houtwallen, struweelhagen, grote struiken en kleine bosjes op het agrarisch land zoeken zij broedgelegenheid. Vertegenwoordigers van deze groep vogels zijn spotvogel, kneu en geelgors.

Infoblad Doelsoorten

Struweelbroeders

Broedgelegenheid en voedsel

Belangrijk voor struweelbroeders is de aanwezigheid van voldoende kleine landschapselementen waar zij broedgelegenheid kunnen vinden. Daarnaast is het belangrijk dat er gedurende het hele broedseizoen voldoende voedselaanbod is in de directe omgeving van het nest. Veel struweelbroeders eten graag insecten, dus het is zaak veel insecten aan te trekken. Dit kun je doen door veel bloesem en bes dragende soorten aan te planten.

Struweelbroeders zijn niet heel honkvast. Ze vinden makkelijk nieuwe, aantrekkelijke gebieden en doen vervolgens hun intrede. Om beheer voor deze soorten af te sluiten is het dus niet zo belangrijk dat er al een bestaande populatie in de buurt zit. Wel is het belangrijk dat verschillende landschapselementen zoveel mogelijk met elkaar verbonden zijn, zodat de vogels zich gemakkelijk, verdekt en omringd door voldoende voedsel kunnen verplaatsen.

Kneu

Planten maken hun bessen extra aantrekkelijk voor vogels, het zaad wordt door de vogel uitgepoept waaruit weer een nieuwe struik kiemt die ook weer bessen gaat opleveren. Dit heet mutualisme; allebei profijt!

Weetje

Geelgors Foto Saxifraga - Mark Zekhuis

De spotvogel heeft een voorkeur voor het open boerenland met erfbeplanting en singels. Hier verblijven ze liever dan in bosgebied. Het rantsoen van spotvogels bestaat uit insecten, die ze ook in de vlucht vangen, en bessen. De jongen voeren ze voornamelijk met rupsen.

Kneuen leven van zaad en bladgroen. Ook de jongen in het nest eten uitsluitend plantaardig voedsel en dat kan van alles zijn. Zelfs het varkensgras dat op veel kavelpaden te vinden is, eten ze graag. Maar ook graszaden, paardenbloem, brandnetel, koolzaad of mosterd. Kneuen zoeken vaak in groepjes eten op of dichtbij de grond. Als je aan komt lopen of rijden, is een groepje opvliegende kneutjes een typisch gezicht. 's Winters trekken de Nederlandse kneuen weg naar het zuiden en krijgen we bezoek van soortgenoten uit andere noordelijke landen.

Geelgorzen broeden niet alleen in de struiken, maar soms ook op de grond eronder. Ze eten met name zaden. Granen lusten ze graag, maar ook boomzaden van spar, den en beuk. In het broedseizoen voeren de ouders de jonkies ook met insecten als aanvulling op het dieet. In de winter blijven geelgorzen in het land en vormen ze grote groepen.

Meer weten?

Zie www.boerennatuurveluwe.nl of neem contact op met je veldcoördinator.

Wat kan ik doen voor de struweelbroeders?

1. Zorg dat zowel de kruidenlaag als de struiklaag en kroonlaag van hogere landschapselementen (met name singels) in orde is. Struweelbroeders broeden graag vlakbij de grond (braamsluiper bijvoorbeeld op maximaal 1 meter hoogte), dus een dichte struik- en kruidenlaag is van groot belang. Dit bereik je met goed hakhoutbeheer met bijvoorbeeld een cyclus van 21-25 jaar.
2. Haaks op elkaar staande landschapselementen (hoeken) zijn erg aantrekkelijk voor deze vogels.
3. Zorg voor mozaïek, dus ook met botanische hooilandjes, hooilandrandjes, kruidenrijke akkerranden, bloeiende overhoekjes etc.
4. Heggen en hagen mogen breed zijn, veel soorten hebben een voorkeur aan breedtes van 5 meter of meer.
5. Laat (een deel van de) bramen en brandnetels staan, struweelbroeders houden ervan. Ze nestelen graag in deze ondoordringbare ruigten.
 - Op brandnetels zitten veel rupsen en andere insecten die als voedsel dienen. Kneuen eten graag de brandnetelzaadjes.
 - Bramen bloeien en trekken daarmee veel insecten aan, later in het seizoen dragen ze vruchtjes waar ook weer allerlei vogels zoals de braamsluiper op af komen.
6. Zorg dat er altijd wat beschutting is in het landschap door gefaseerd te snoeien en onderhoud te doen.
7. Zorg voor water in de omgeving van struweel. Dit kan in de vorm van een sloot, drinkbakken voor vee of eventueel zelfs een poel. Vooral in de droge zomers is water in de buurt belangrijk om een nest te laten slagen.